

A szegényeknek nincs happy end

Bodó Viktor rendező a Vígszínházban a Koldusoperával nagyjából ott folytatja, ahol A revizorral abbahagyta. A Koldusopera is – akárcsak a Gogol műve alapján született előadás – tele van poénnal, kiszólással, burleszkelemekkel. Csakhogy míg A revizornál szertelen politikai kabarét láthattunk, ahol a színházi kifejezőeszközök gyakorlatilag nem ismertek határt, addig a Koldusoperánál az eszköztár Brecht szelleméhez hűven letisztultabb.

BALOGH GYULA

A Koldusoperán a Vígszínházban azonnal nevetgetünk, ahogy felkonferálják a jeleneteket, színház a színházban effektekkel kikacsintanak az előadásból. Ezt Bodó Viktor rendező és színészei nagyon tudják és „le is tudják mozogni” – Duda Éva virtuóz koreográfiájával megsegítve. Itt is vannak kvázi bohóctréfák, ahogy korábban A revizorban, meglepő hangeffektek, az elején például a kikötő szó elhangzása esetén kapunk ilyet. Amikor viszont a Kolduskirály, Peacock alakítója kijön a nézőtérre, és megkérdezi a közönség egyik tagját, hogy menyit adna egy koldusnak, akkor egy pillanat alatt megáll a levegő. És ehhez hasonló drámai momentumok később is akadnak bőven az előadásban, miközben sokszor könnyesre röhögjük magunkat a szarkasztikus részekben. A Vígszínházban komoly hagyomány

van a Koldusoperának, már a hazai ősbemutatót is itt tartották 1930-ban. De az 1990-ben Gothár Péter által rendezett változatban már több, a mostani produkcióban feladatot kapott színész is játszott. A Koldusoperáról aztán tényleg elmondható, hogy napjainkban is aktuális, hiszen nem szól másról, mint a hatalmi összefonódásokról, a korrupcióról és arról, hogy „előbb a has jön, aztán a morál”. Csakhogy ezek a momentumok még nem elegendők ahhoz, hogy egy érvényes, újító szellemű előadás szülessen. A már említett színházi eszköztár mellett szükség van egy érvényes szövegverzióra, és ez a vígszínházi Koldusopera egyik legfőbb erénye, köszönhetően Bodó Viktornak, Róbert Júliának és Veress Annának, akik **Eörsi István** fordításának felhasználásával egy remek, néhol szípkázó verziót készítettek, úgy, hogy közben sok tekintetben hűek maradtak az

eredetihez. A szereplők mai szlenget beszélnek, úgy káromkodnak, ahogy a környezetünkben is halljuk. A koronázási ünnepségből a mostani verzióban miniszterelnöki beiktatás lett, ami ráadásul a nemzeti ünnephez is kapcsolódik. A másik nagy érdem, ahogy főként a szövegnek és persze a rendezésnek köszönhetően a figurák maivá váltak. Hegedűs D. Géza copfos, szemüveges, fékezhetetlenül gátlástalan Peacock, az egész előadás motorja. Ha kell, visszataszító, ha kell, behízelgő, mindent és mindent a kezében tart, anyanyelve a zsarolás, ezzel sikerült felkapaszkodnia, zsarol szegényt, kurvát, bűnözőt, rendőrkapitányt, politikust. A hajléktalanjait, akiből él, eszközként használja, ha kell, kivezenyi őket tüntetni a Parlament elé. Nincs morálja, meggyőződése, csak az anyagi haszon hajtja, korunk hőse. Az egyik áthallásos jelenetben úgy zsarolja meg a rendőrkapitányt, Tigris Brownt, hogy közben narancsot tőm a szájába, aki aztán megeszi, majd a hóját, mint egy futballista, cselezve kirugdossa a színpadról.

Peacock feleségét Börcsök Enikő adja, aki, akárcsak Hegedűs D., perfekten beszéli

Brecht és Bodó színházi nyelvét is, nem beszélve a zenés részeknél Kurt Weill dalairól. Börcsök kétszer is játszotta már korábban Pollyt, de most is nagyon jó őt nézni és hallgatni Peacock-néként, aki túlélésre rendezkedik be, ám a morálnélküliség nála mégis jár egyfajta eleganciával, szinte egyedül a társaságból, még akkor is, ha olykor az alkoholba menekül. Mészáros Máté nem kiköpött Bicska Maxi, pocakos, nem macsós, mégis sikerül neki elhitetni, hogy imádják a nők, mindenki

készséggel igazodik a nagyobb karrier reményében. Szintén a hónap végén megszűnő Szputnyik Hajózási Társaság tagja a Pollyt játszó Pető Kata, aki több színből gyűrja össze a figurát, sikeresen megbirkózik a dalokkal is, leginkább akkor van elemében, amikor a rendező valamilyen eszközt kínál számára az elrajzoltabb játékmódra. Kisse a rutinból építkezik a Maxit eláruló Kocsma Jennyt megformáló Járó Zsuzsa és főként a harcos jelentekben partnerré váló Réti Adrienn. Jankovics

ahogy Dinyés Dániel és zenekara olykor a hagyományos zenei szerepből is kilépve az előadás nélkülözhetetlen részévé válik.

„Mi egy tolvajkulcs egy részvényhez képest? Mi egy bankrablás egy bankalapításhoz képest? Mi egy ember meggyilkolása egy ember munkába állításához képest?” – kérdezi az előadás végén Bicska Maxi, aki aztán Tigris Brown szervírozásában a már beiktatott miniszterelnök kegyelméből érdemkereszetet, belvárosi engedélyes árú ingatlant és plusz havi „tizmillát” kap lelépési díjként. A szegények pedig megelégedhetnek az előadás búcsúdallával, mert, ahogy Peacock fogalmaz, „az életben nekik nincs happy end, az elnöki hírnökök ropant ritkán jönnek, és akit rúgnak, visszarúg a végén, ezért nem szabad túl buzgón üldözni a vétket. Megfagy magától, mint akármilyen más. A fagyra gondolj és az éjszakára. E földön, mit betölt a jajgatás.”

A szombati bemutató végén rendőrök jelentek meg a színház előcsarnokában, de aki azt gondolta, hogy netán már a miniszterelnök küldte őket, és az alkotókról jöttek, megnagyodhat, mert csupán egy eltévedt nézőt kellett útbaigazítaniuk.

- **A szereplők mai szlenget beszélnek**
- **Mi egy tolvajkulcs egy részvényhez képest?**
- **Az elnöki hírnökök ropant ritkán jönnek**

eszen képes túljárni, és a végén ő röhöghet leginkább az egész vircsafton. A piszkos munkát másokkal végezteti, nyeglén morál nélküli, de mégis szerethető, sőt ugyanúgy hős, mint a Kolduskirály. Gyerekkori barátja, a rendőrfőnök Tigris Brown a szputnyikos Hajduk Károly megformálásában szánalmas marionettfigura, akit többen is mozgatnak sikerrel. Érzelmait felülírja a megfelelési kényszer,

Péter adja Smith felügyelőt és a kikiáltót, és az utóbbi szerepben nagy része van az előadás sikerében. A produkcióban tizenkét vígszínházi és nyolc szputnyikos színész remek csapatmunkát nyújt. Nem fáradnak ki, végig képesek megtartani az előadás sodró ritmusát. Balázs Juli diszlete praktikus és jó játéklehetőséget teremt, Kiss Julcsi jelmezei sokszínűek és megjegyezhetőek. Élvezetes,